

KOULU 3.0

Opetusharjoittelun ohjaus edu2.0-oppimisympäristössä

Hnk Tampereen yliopisto
Hämeenlinnan normaalikoulu

eNORSSI

KOULU 3.0 – SOSIAALISEN MEDIAN OPETUSKOKEILUJA, OSAHANKE ”Opetusharjoittelun ohjaus edu2.0-oppimisympäristössä”

Osahankkeen kuvaus

Osahankkeessa kokeiltiin verkko-oppimisympäristöä ja sosiaalisen median työkaluja, kuten keskustelupalstaa, kalenteria ja ilmoitustaulua opetusharjoittelun ohjauksen toimintaympäristönä.

Osahankkeen lähtökohdat

Osahanke toteutettiin ruotsin aineenopettajien syventävässä harjoittelussa. Osahankkeeseen osallistui neljä opetusharjoittelijaa ja ohjaava opettaja. Opetusharjoittelijat pitivät harjoitustuntejaan lukiossa 4. jaksossa ajalla 14.2–12.4.2011. Opetusryhminä olivat RUB51 ja RUA61, molemmat lukiossa. Kukin opetusharjoittelija piti neljä 75 minuutin harjoitustuntia, joiden ohjauskeskusteluja ja tuntisuunnitelmia käytiin osittain hyödyntäen verkko-oppimisympäristön tuomia mahdollisuuksia.

Osahankkeen suunnitteluvaihe

Hankkeen suunnitteluvaihe ei kohdallani ollut kovin pitkä, vaan tapahtui yhtäaikaaisesti, kun Helsingin normaalilyseossa, jossa toimin kielten lehtorina ja ohjaavana opettajana, otettiin kokeilukäyttöön edu2.0-oppimisalusta syyslukukaudella 2010. Ennen oppimisalustan vapaaehtoista käyttöönottoa koulussa järjestettiin koulutuspäivä oppimisympäristöjen pedagogisista sovelluksista syyskuussa 2010. Samaan aikaan opettajakouluttajien yhteistyöverkosto, eNorssi, julkisti Koulu3.0- hankkeen, jonka yhtenä tavoitteena oli selvittää sosiaalisen median hyödynnettävyyttä opetusharjoittelun ohjauksessa sekä opettajaopiskelijoiden jaksosuunnittelun välineenä. Hankkeen soveltuvuus omaan kehittämisprojektiin oli ilmeinen. Sain hankkeen laitteistoista lainaksi minitietokoneen, jonka oletin sopivan hyvin nopeassa rytmisissä vaihtuviin luokkatiloihin ja oppilasryhmiin. Päätin kokeilla oppimisalustaa ruotsin opetusharjoittelijoiden ohjauksen toimintaympäristönä.

Osahankkeen oppimisen tavoitteet

Markkinoin osahankkeeseen osallistumisen opetusharjoittelijoille lähinnä uuteen verkkopohjaiseen oppimisympäristöön tutustumisen kautta. Tulevilla opettajilla tulee olla käyttö- ja osallistumiskokemuksia erilaisista oppimisympäristöistä ja sosiaalisen median käytöstä. Perusteluna osittaiselle verkko-ohjaukselle ja esim. kalenteri- ja keskustelupalstatoimintojen käyttämiselle oli selkeä aikaisemmin saatu palaute strukturoimattomasta ja epäselvästä tiedonkulusta pelkästään sähköpostitse esim. harjoitustuntien ajankohtiin tai tuntisuunnitelmien läpikäyntiin liittyen. Nyt kaikki verkko-oppimisalustalle kutsutut opetusharjoittelijat pääsivät katsomaan kurssiin liittyvän suunnitelman ja näkemään myös toistensa tuntisuunnitelmat ja niihin liittyvät ohjauskeskustelut sekä halutessaan myös osallistumaan käytäviin keskusteluihin. Koosteena tavoitteet voidaan esittää seuraavasti: käyttökokemus oppimisympäristöistä, tiedonkulun parantaminen, osallistaminen ja ohjaajan roolin näkyväksi tekeminen.

Osahankkeen aikataulu

Syventävän harjoittelun harjoitustunnit kaikilla neljällä harjoittelijalla sijoittuivat 4. jaksoon ajalle 14.2-12.4. Edu2.0-oppimisalustan hallinnointi oli ohjaavan opettajan vastuulla ja annoin kullekin opiskelijalle pikakurssin kasvotusten alustan tärkeimmistä ominaisuuksista ja käyttämistämme työkaluista. Kutsuin siis alustan synkronointiominaisuuden avulla harjoittelijat sähköpostitse oppimisympäristön käyttäjiksi, kun olin itse ensin luonut alustalle kurssin, täydentänyt kalenterin kunkin harjoitustunneilla pääsisältöineen, aikatauluineen ja tiloineen. Opiskelijat ryhtyivät harjoittelun edetessä käyttämään alustaa varsin omatoimisesti.

Osahankkeen tekniset vaatimukset

Ohjaavalla opettajalla oli käytössään hankkeen Asus EeePC-minitietokone, joka kokonsa puolesta soveltui loistavasti harjoitustunneilla käytettäväksi. Sain apua koulun tietotekniikan opettajalta Jani Kiviharjulta edu2.0-oppimisympäristöön liittyen ja hän organisoி myös koulun Teso-päivän, josta mainitsin jo aiemmin.

Osahanke ja opetusharjoittelu/harjoittelijat

Koko hanke liittyi opetusharjoitteluun.

Osahankkeen sovellettavuus muualle

Osahankkeeni soveltuu sellaisenaan opetusharjoittelun ohjaukseen kaikille kouluasteille. Vain opettajan mielikuvitus asettaa rajat eri oppimisalustojen ominaisuuksien hyödyntämiselle.

Mikä onnistui, mikä ei?

Olin itse tyytyväinen, kun sain mahdollisuuden kokeilla oppimisalustaa opetusharjoittelun ohjauksen toimintaympäristönä. Hankkeen laitelaina helpotti jo harjoitustunneilla annettun palautteen kirjoittamista oppimisympäristön keskustelualueelle. Opiskelijat kiittelivät ohjaukseen liittyvät informaation selkeyttä ja tavoitettavuutta nyt yhdestä paikasta. Samoin heitä palveli erityisesti alustalle tallennettujen mallien ja esim. ryhmäohjausten kautta saatavat tietopaketit. Harjoittelijat myös kokivat selkeästi hyötyvänsä vertaisiltaan saamasta palautteesta ja mahdollisuudesta lukea ohjaavan opettajan ja kulloisenkin harjoittelijan välisiä ohjauskeskusteluja. Itse ohjaavana opettajana pidän hyödyllisenä myös jatkoa ajatellen oman työni dokumentointia kuten eri tilanteissa annettuja ohjeita luokan hallintaan, kieltenopetuksen metodiikkaan tai teknisiin ratkaisuihin liittyen. Myös oman ohjausfilosofiani näkyväksi tekeminen on helpompaa, kun ajatteluani on kirjattu ylös.

Kehitysideat jatkoa varten

Aion jatkaa oppimisympäristön käyttöä ohjaustyössä ja tutkia sitä toimintaympäristön näkökulmasta. Ohjausblogin kirjoittaminen yhteistyössä opiskelijoiden kanssa, RSS-syötteiden hyödyntäminen oppimiseen, kouluun ja ohjaukseen liittyvistä artikkeleista ja opiskelijoiden tuntireflektioiden videointi ovat seuraavan vaiheen tavoitteitani.

Yhteystiedot

Olli Määttä, olli.maatta at helsinki.fi, <http://ratakadunnorssi.edu20.org/>